

Стивън Пайфър[1]

На 7 май Владимир Путин ще встъпи в длъжност като президент на Русия, заемайки отново поста, който отстъпи на Дмитрий Медведев през 2008 г. Това поставя въпроси пред Вашингтон, който беше приятно свикнал да работи с Медведев. Завръщането на Путин предвещава едни по-сложни двустранни отношения, но те не трябва да преминават отвъд допустимата граница. Ето пет точки за размисъл.

Първо, въпреки че Путин като министър-председател номинално беше номер две след Медведев, няма съмнение кой притежаваше реалната власт. Както, според сведенията, американското посолство в Москва се изразява, Путин играеше ролята на Батман, а Медведев – на Робин. Батман наблюдаваше отблизо нещата. Новият договор *START*

, разширените маршрути за доставки през Русия за силите на НАТО в Афганистан и подкрепата на Москва за оръжейно ембарго върху Иран не биха се случили, ако Путин се беше противопоставил на тях. Неговото завръщане на президентския пост не следва да означава различен стратегически подход към САЩ.

Второ, тонът на двустранните отношения – особено на най-високо равнище – ще се промени. Путин прекарва своите години на формиране на характера през 80-те години на XX век като офицер от КГБ, точно когато САЩ бяха „главният противник“, основният опонент. Както стана ясно от неговата реторика по време на предизборната кампания, той поддържа един предпазлив скептицизъм относно американските цели и политики. Например коментарите му подсказват, че той не разглежда сътресенията, които засегнаха страни като Грузия, Украйна, Тунис или Египет като прояви на народно недоволство, а вместо това вярва, че те са били вдъхновени, финансирани и ръководени от Вашингтон – и че крайната цел е Русия.

Написано от Александър Величков
Вторник, 06 Март 2012 16:48

Освен това опитът на Путин като президент работил с администрацията на Буш не е добър. Първоначално Путин беше разгърнал себе си, подкрепяйки американските военни действия срещу талибаните и хладнокръвно прие оттеглянето на САЩ от Договора за противоракетна отбрана, но той е убеден, че не е получил почти нищо в замяна. Според него Вашингтон не прави никакво усилие да акомодира опасенията на Москва по ключови въпроси като ограничаването на стратегическите оръжия, разгърщането на противоракетната отбрана, разширяването на НАТО или разграничаването на Русия от поправката Джаксън-Ваник[2]. Въпреки това, връщането в начална позиция се състоя по време на президентския мандат на Медведев.

Трето, Путин е изправен пред трудни въпроси у дома, както икономически, така и политически. Руската икономика и държавните приходи продължават да бъдат прекалено зависими от износа на нефт и природен газ. Докато Медведев призова за икономическа модернизация и диверсификация, има малко на брой признаци за реалистичен план за постигането на тези цели. И Путин направи редица предизборни обещания, включително за по-високи заплати, повишаване на пенсиите и по-големи разходи за отбрана, за които ще е необходимо финансиране.

Освен това за първи път в своя житейски опит Путин ще трябва да се справя с външния свят без да е убеден, че има солидна политическа основа у дома. Ще бъде интересно да се наблюдава как това влияе върху неговата външна политика. Съветските и руските лидери в миналото прибегваха до образа на врага, за да обединят вътрешна подкрепа и аспекти на това могат да се видят в кампанията на Путин. Но избирателите, към които са насочени тези призови, са вече в лагера на Путин; ще намери ли отзвук този тактически ход сред все по-нещастната градска средна класа? Той може да стигне до заключението, че е по-добре да се съсредоточи върху вътрешните предизвикателства, с по-малко конфронтационни отношения със страни като САЩ.

Четвърто, Путин се показва като реалист, особено когато става въпрос за пари. В една обширна статия, която той публикува в навечерието на изборите, беше описана програма за мащабна военна модернизация, предназначена да затвърди паритета със САЩ. По време на своя първи президентски мандат обаче, когато от 2003 до 2007 г. в руския държавен бюджет се вливаха огромни енергийни приходи, Путин избра да не увеличава значително разходите за отбрана. Вместо това допълнителните пари – а имаше в изобилие от тях – отидоха за изграждане на международни валутни резерви, както и за фонд за „черни дни“, който правителството използваше до голяма степен по време на икономическата криза от 2008-2009 г. Той разбира, че притежанието на голям

Написано от Александър Величков
Вторник, 06 Март 2012 16:48

арсенал от оръжия не спаси Съветския съюз. Ако обстоятелствата принудят Путин да прави трудни избори, той може да докаже своя прагматизъм и не е задължително да избере оръжията пред маслото.

Пето, що се отнася до САЩ, Путин вероятно няма да разкрие напълно картите си до 2013 г. Той очаква да бъде на поста още шест, а може би дванайсет години. Той може да приеме като малко зло това да чака шест месеца, за да научи кой ще бъде неговият колега в Белия дом.

Крайният резултат е, че завръщането на Путин може и вероятно ще означава повече сътресения в руско-американските отношения. Той ще следва своята представа за руските интереси. По определени въпроси тя ще влезе в конфликт с американските интереси, и Вашингтон и Москва ще изпаднат в неразбирателство, може би разгорещено. Стилът на Путин ще се различава значително от този на Медведев. Малко вероятно е обаче той да се стреми да преобърне взаимоотношенията с главата надолу или да ги върне към мрачните дни на 2008 г. Въпреки красноречието сега, не трябва да изключваме, че американският президент ще бъде в състояние да работи с Путин.

□

Превод: Александър Величков

[1] Pifer, Steven. *What Putin's Return to the Presidency Means for U.S.-Russia Relations*, 5 March 2012. Оригиналният текст на статията е достъпен на адрес:

http://www.brookings.edu/opinions/2012/0305_russia_pifer.aspx

. Стивън Пайфър е старши научен сътрудник по външна политика в

Написано от Александър Величков
Вторник, 06 Март 2012 16:48

Центъра за САЩ и Европа
на
The Brookings Institution
във Вашингтон.

[2] Поправката „Джаксън-Ваник“ (наречена така по имената на своите автори – сенатор Хенри Джаксън и конгресмен Чарлз Ваник, и двамата представители на Демократическата партия) е приета от американския Конгрес през 1974 г. и влиза в сила през 1975 г. С нея се въвеждат ограничения върху търговията с редица страни, които затрудняват свободното движение на своите граждани и възможностите за емиграция. Сред визираните държави на първо място е СССР. Поправката предвижда по-неизгодно облагане на стоки, които се изнасят от САЩ за тези страни. С разпадането на СССР САЩ отменят този регламент за бившите съветски републики, но за Руската федерация той продължава да се прилага. Русия непрекъснато работи за премахването на поправката, която издига редица търговски бариери. През 2011 г. американският президент Барак Обама и вицепрезидентът Джоузеф Байдън отправиха призови към Конгреса за отмяна на закона.